

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

ANALIZA **sytuacji podaży-popytowej** **na globalnym i krajowym rynku cukru**

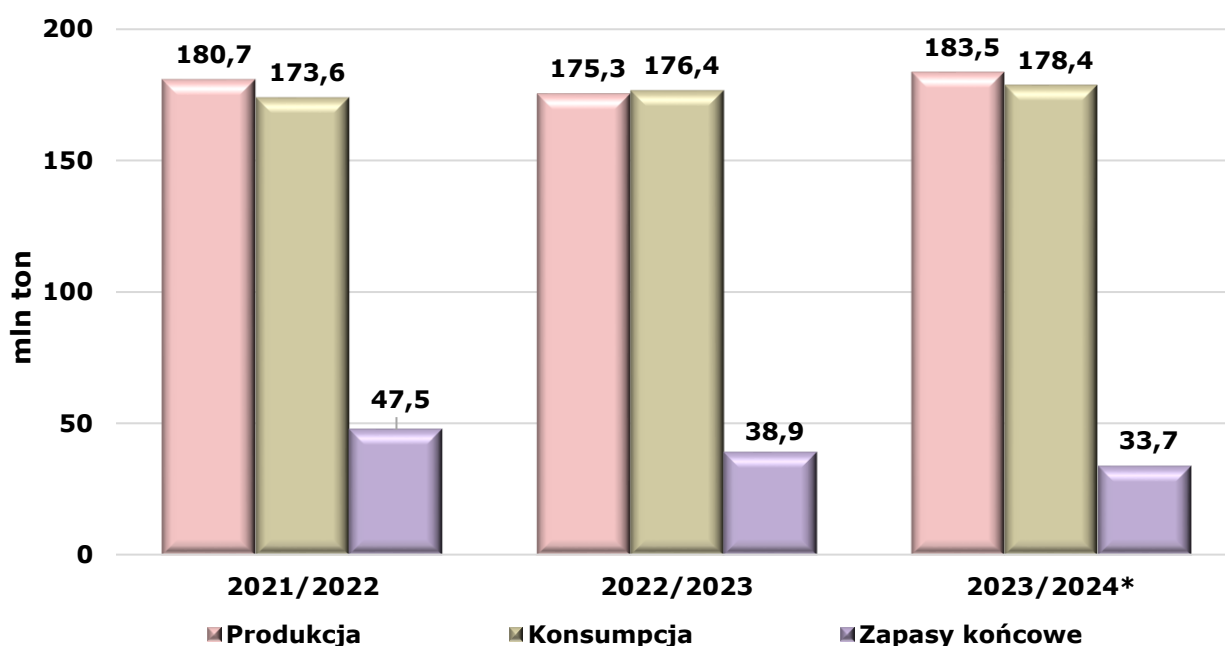

Biuro Analiz i Strategii KOWR
Luty 2024 r.

1. SYTUACJA PODAŻOWO-POPYTOWA NA RYNKU ŚWIATOWYM¹

Według Departamentu Rolnictwa Stanów Zjednoczonych (USDA) światowa **produkcja cukru w sezonie 2022/2023** była niższa (o 5,4 mln ton) niż w sezonie 2021/2022 i wyniosła **175,3 mln ton**. Równocześnie o około 2,8 mln ton zwiększyła się globalna konsumpcja tego surowca, osiągając **176,4 mln ton**. W tej sytuacji **globalny deficyt produkcji cukru** wyniósł **1,1 mln ton**, a **zapasy końcowe** obniżyły się o 8,6 mln ton do **38,9 mln ton**.

Światowy bilans cukru (wg USDA)

* prognoza USDA

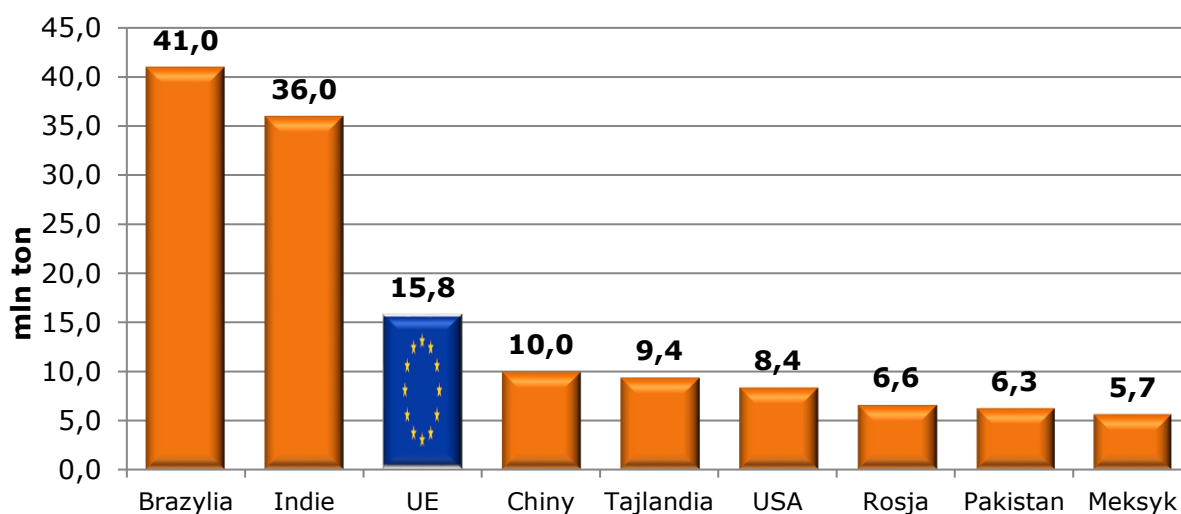
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych USDA.

USDA szacuje, że światowa produkcja cukru w bieżącym **sezonie 2023/2024** wzrośnie o 8,2 mln ton do **183,5 mln ton**. Przewidywany wzrost produkcji w Brazylii, Indiach, Chinach i UE-27 z nadwyżką zrównoważy spodziewany spadek produkcji w Tajlandii i Pakistanie. Równocześnie **globalna konsumpcja** tego surowca zwiększy się o około 2 mln ton, do **178,4 mln ton**, co w odróżnieniu od sytuacji w poprzednim sezonie pozwoli na wygenerowanie **5,0 mln ton globalnej nadwyżki produkcji cukru**.

USDA przewiduje, że sytuację na rynku międzynarodowym w sezonie 2023/2024 będzie determinował dalszy **spadek światowych zapasów cukru**, do **33,7 mln ton** na koniec sezonu 2023/2024. **Przewidywane globalne zapasy cukru mogą kształtować się na poziomie najniższym od 13 lat.**

¹ Sugar: World Markets and Trade. USDA, Foreign Agricultural Service – November 2023.

Najwięksi globalni producenci cukru w sezonie 2023/2024

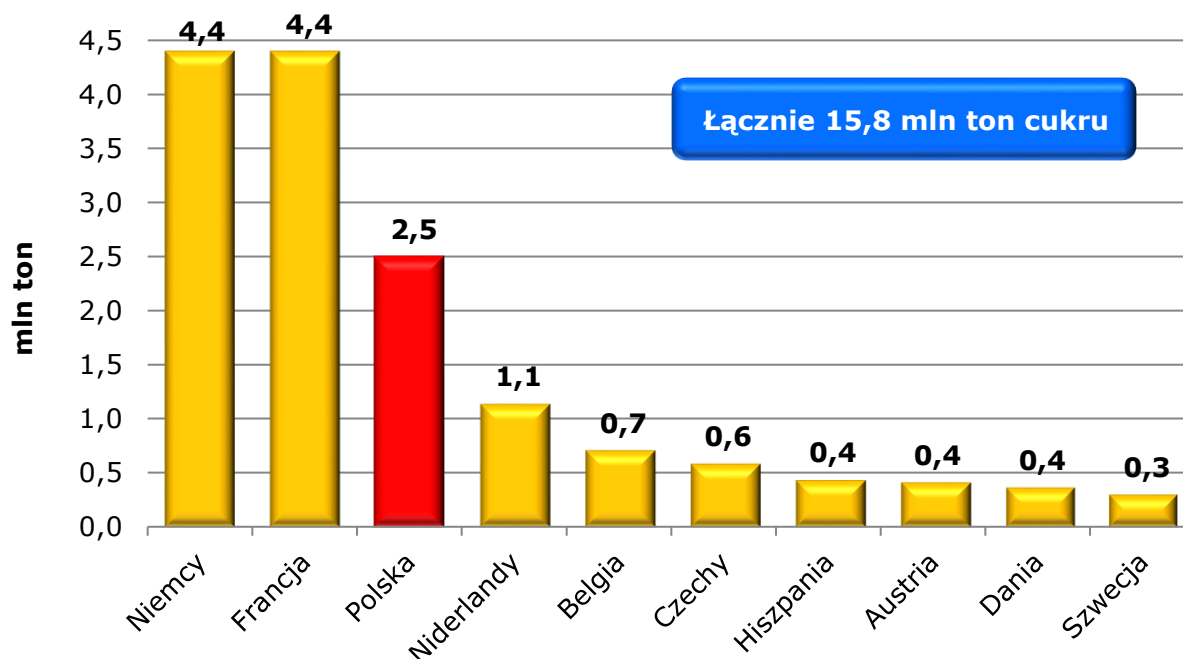

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych USDA i KE.

2. PRODUKCJA CUKRU W UE-27²

Komisja Europejska ocenia, że **produkcja cukru w UE** w bieżącym roku gospodarczym **2023/2024³** wyniesie **15,8 mln ton** i będzie o **8,5%** większa niż w roku 2022/2023.

Prognoza produkcji cukru w wybranych krajach UE-27 (rok gospodarczy 2023/2024)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie prognozy KE z 18 grudnia 2023 r.

² KE EU Sugar Balance. AGRI G 4 COMMITTEE FOR THE COMMON ORGANISATION OF AGRICULTURAL MARKETS update December 2023.

³ Na rynku cukru rok gospodarczy trwa od 1 października do 30 września następnego roku.

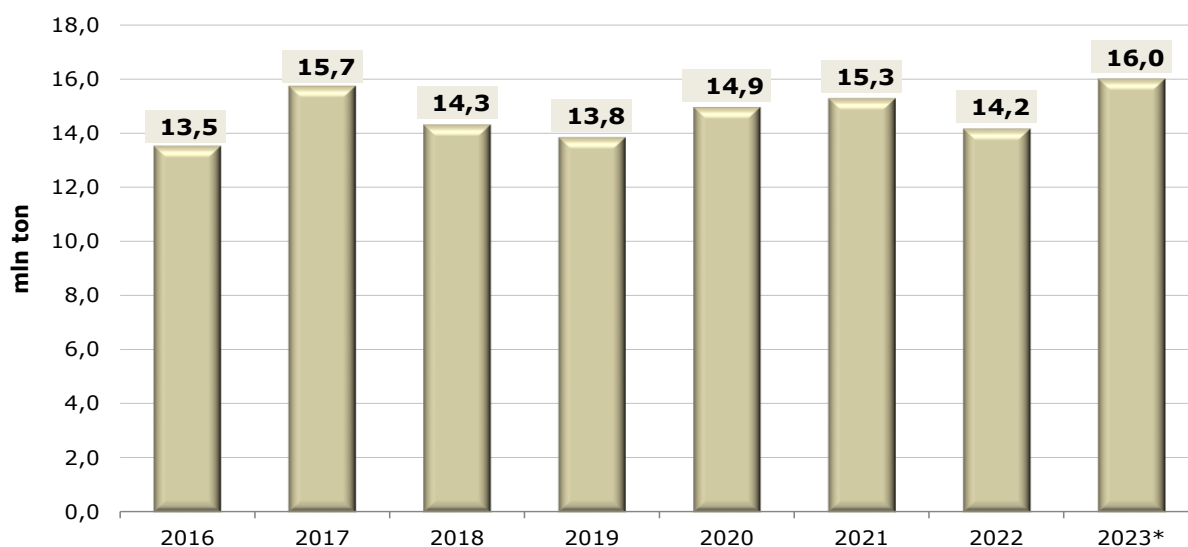
Szacuje się, że w roku 2023/2024 wzrost produkcji zostanie odnotowany na rynkach wiodących producentów cukru w UE, tj. we Francji⁴ (o 6%, do 4,4 mln ton), w Niemczech (o 11%, do 4,4 mln ton) i w Polsce (o 22%, do blisko 2,5 mln ton). Wzrost produkcji cukru na rynku unijnym jest wypadkową zwiększenia powierzchni upraw buraków cukrowych w krajach UE-27 (wzrost o 3,7%, do blisko 1,4 mln ha) i wyższego średniego plonu cukru w zebranych burakach cukrowych (wzrost o 2,8%, do 11,1 t/ha).

3. PRODUKCJA I KONSUMPCJA CUKRU W POLSCE

Według szacunków GUS powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2023 r. pod zbiory w bieżącym sezonie 2023/2024 była większa od ubiegłorocznej o około 18% i wyniosła około 0,3 mln ha.

Przebieg warunków pogodowych w okresie od wiosny do połowy września 2023 r., pomimo chłódów i niewystarczającej ilości opadów, sprzyjał na ogół wegetacji buraków cukrowych. Intensywne opady deszczu w sierpniu poprawiły stan uwilgotnienia gleby na plantacjach buraka, co w końcowej fazie wegetacji skutkowało przyrostem masy korzeni.

Zbiory buraków cukrowych w Polsce

*szacunek GUS

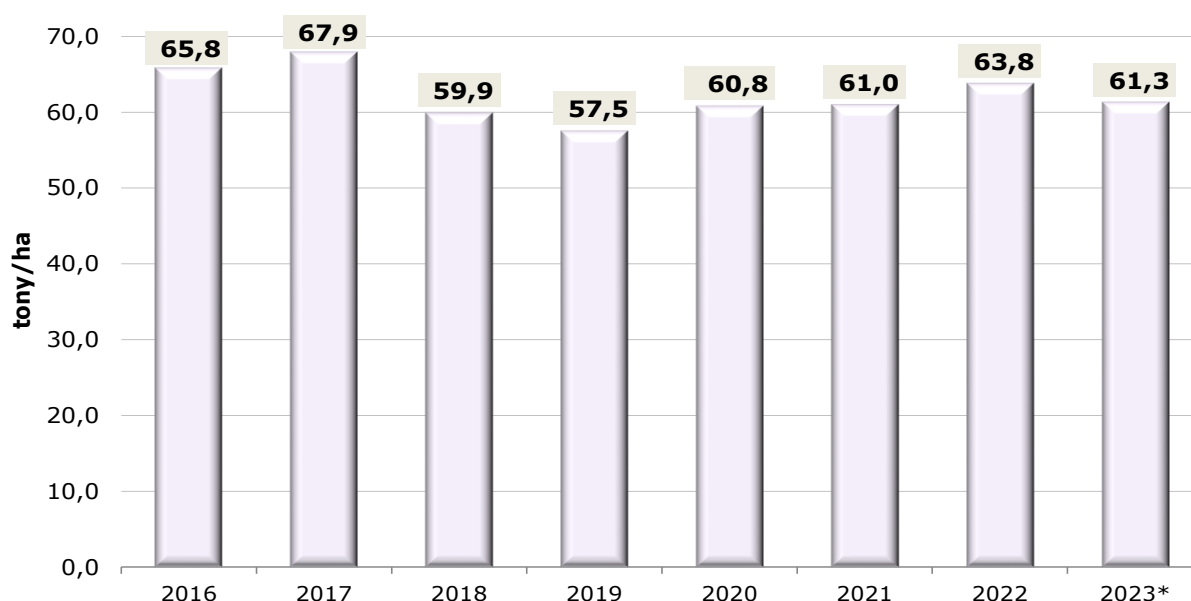
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Wysokość **plonów buraków cukrowych w Polsce w 2023 r.** oszacowano na poziomie **61,3 t/ha**, o 4% niższym r/r. Biorąc pod uwagę areał uprawy oraz szacowane plony krajowe **zbiory buraków cukrowych w sezonie 2023/2024** GUS ocenił na około **16 mln ton**, tj. na poziomie o około 13% wyższym r/r.⁵

⁴ Łącznie z produkcją cukru w terytoriach zamorskich Francji.

⁵ GUS: Wynikowy szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w 2023 r. z 18.12.2023 r.

Średnie plony buraków cukrowych w Polsce

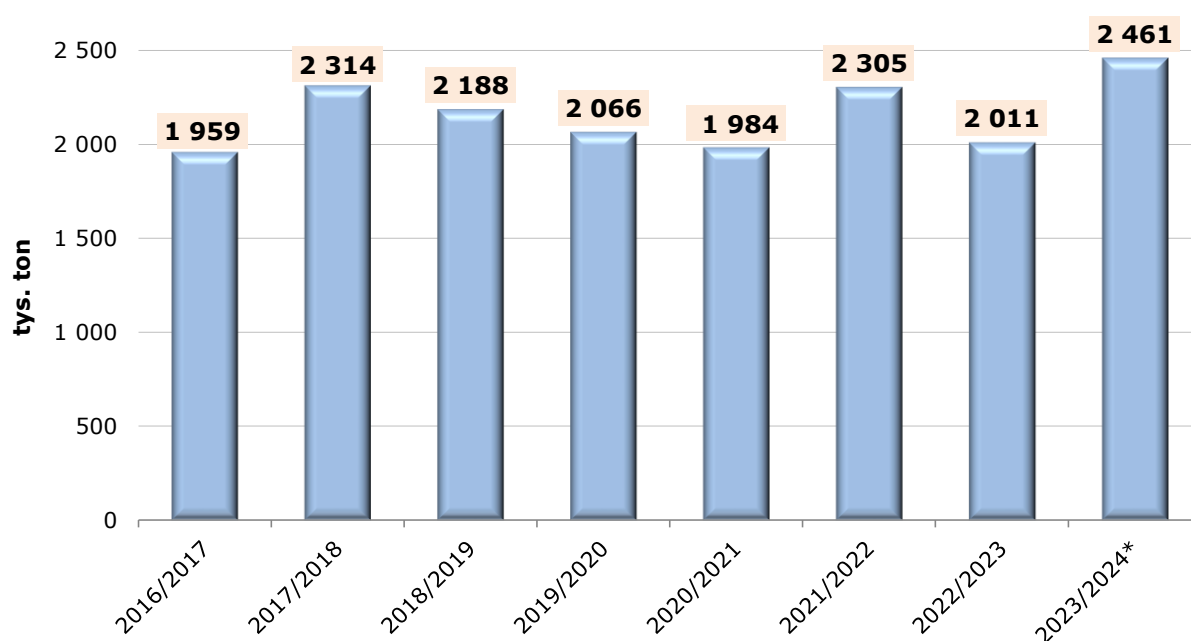

*Szacunek GUS

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Zbiory buraków cukrowych na szacowanym przez GUS poziomie umożliwią krajowemu przemysłowi cukrowniczemu w **roku gospodarczym 2023/2024**** wytworzenie **2,46 mln ton** cukru wobec około 2 mln ton wytworzonych w roku 2022/2023.

Produkcja cukru w Polsce

*Szacunek

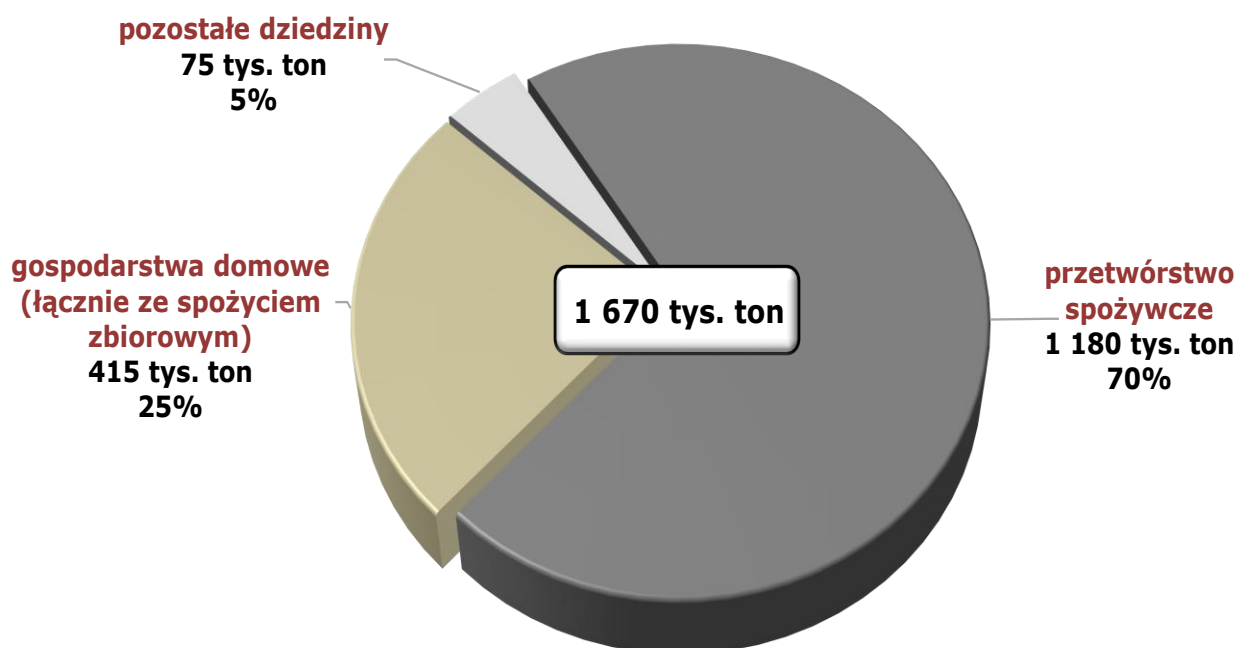
** rok gospodarczy 2023/2024 trwa od października 2023 r. do września 2024 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i KE.

Przy **zużyciu krajowym** szacowanym przez IERiGŻ–PIB na blisko **1,7 mln ton**, rynek krajowy będzie dysponował znaczącymi nadwyżkami produkcyjnymi cukru, które będzie można przeznaczać na eksport.

Według danych GUS w kampanii cukrowniczej zaliczanej do roku gospodarczego 2023/2024 (stan na listopad 2023 r.) **dotychczas wyprodukowano 1 965 tys. ton cukru** wobec 1 271 tys. ton w analogicznym okresie roku gospodarczego 2022/2023.

Kierunki zużycia cukru w Polsce w 2023 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych IERiGŻ–PIB.

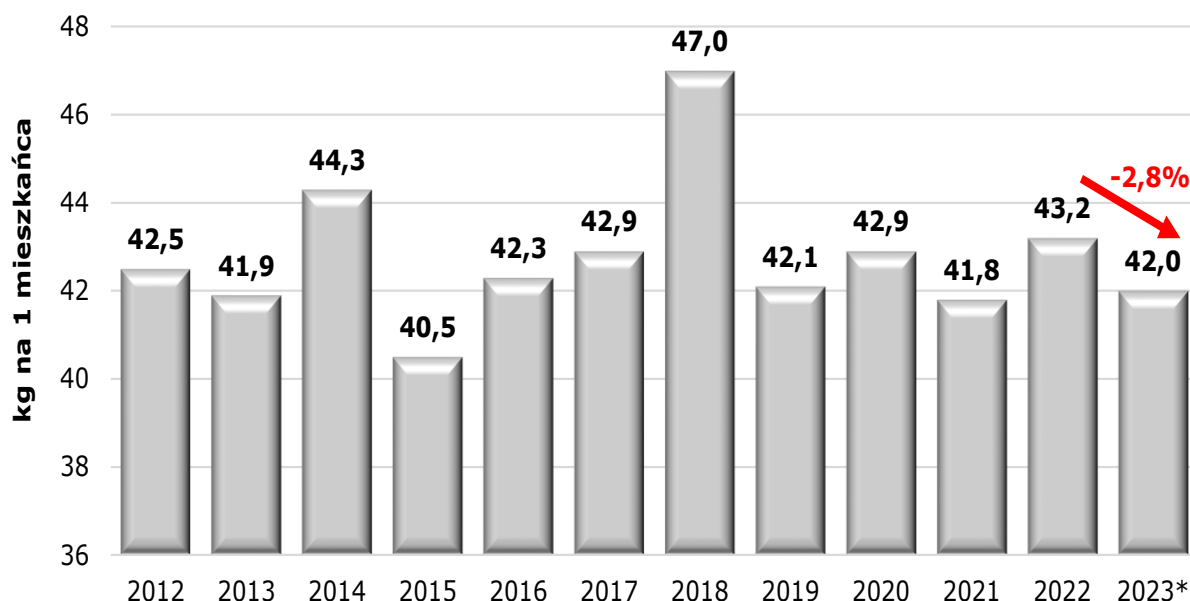
Dominującym kierunkiem wykorzystania cukru w Polsce jest przetwórstwo spożywcze, na potrzeby którego przeznacza się około 70% zużywanego cukru ogółem. Bliżko 5% zużywanego cukru zagospodarowywane jest przez przemysł farmaceutyczno-chemiczny i gospodarkę pasieczną. Pozostałe około 25% cukru zużywają gospodarstwa domowe.

Według danych IERiGŻ–PIB w Polsce w **2023 r. bilansowe spożycie cukru na 1 mieszkańca**⁶ oszacowano na 42 kg wobec 43,2 kg w 2022 r.⁷, co oznaczało spadek o 2,8% r/r.

⁶ Łączne spożycie cukru w formie nieprzetworzonej i w artykułach spożywczych.

⁷ Rynek cukru. Stan i perspektywy, nr 50, IERiGŻ–PIB, Warszawa kwiecień 2023 r.

Bilansowe spożycie cukru na 1 mieszkańca w Polsce

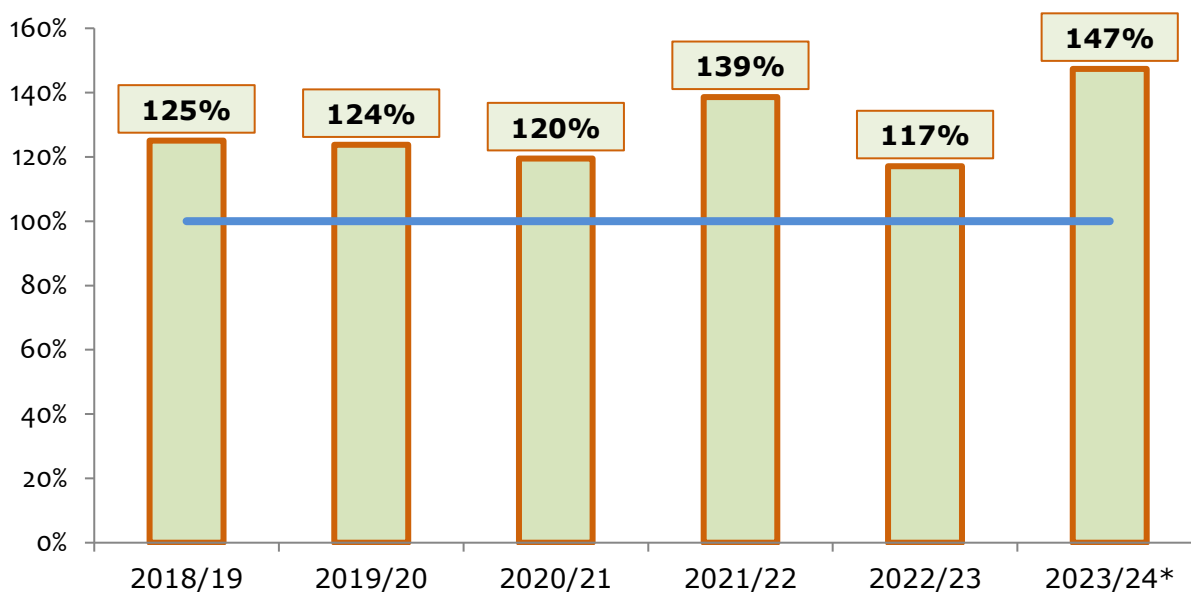
*prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych IERiGŻ-PIB.

4. SAMOWYSTARCZALNOŚĆ POLSKI W PRODUKCJI CUKRU

Polska posiada wysoki stopień samowystarczalności żywnościowej na rynku cukru. Produkcja cukru w Polsce znacząco przekracza zapotrzebowanie wewnętrzne na cukier zarówno w przemyśle spożywczym, jak i w popycie generowanym przez gospodarstwa domowe, co umożliwia sprzedaż za granicę dużych ilości tego produktu.

Samowystarczalność Polski w produkcji cukru

*na podstawie prognozy produkcji i zużycia cukru

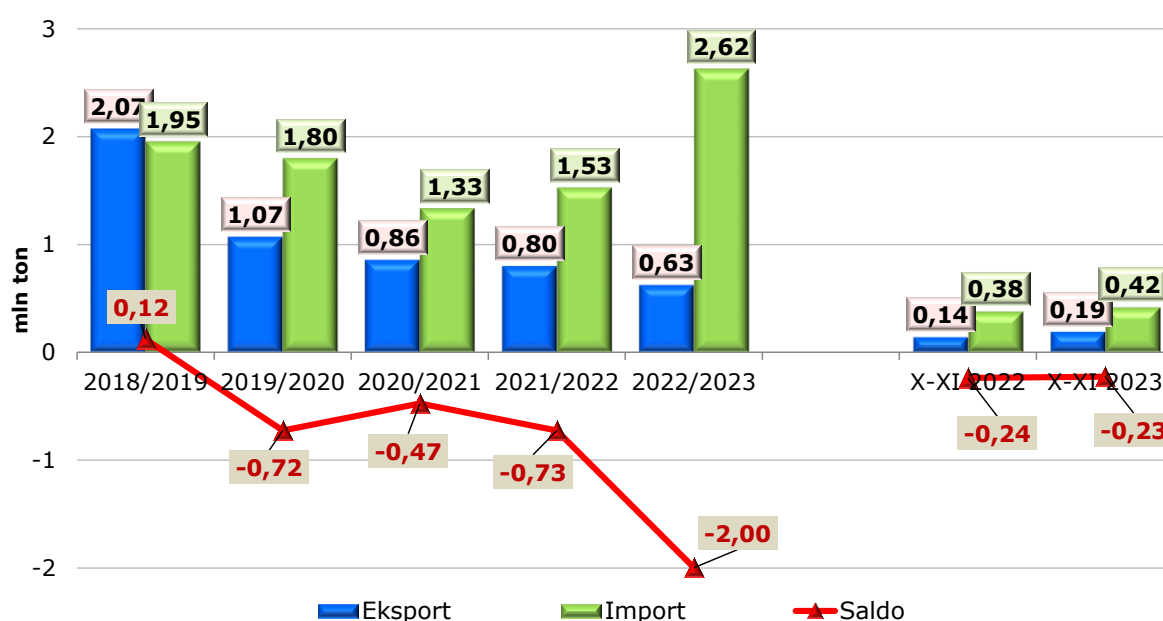
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych KE, GUS, IERiGŻ-PIB.

W sezonie 2022/2023 produkcja cukru w Polsce wyniosła około 2 mln ton przy całkowitym zużyciu wewnętrznym szacowanym przez IERiGŻ-PIB na poziomie ponad 1,7 mln ton. **W efekcie samowystarczalność krajowej branży cukrowniczej osiągnęła 117%.** W sezonie 2023/2024 produkcja cukru w Polsce jest szacowana na blisko 2,5 mln ton przy całkowitym zużyciu wewnętrznym szacowanym przez IERiGŻ-PIB na blisko 1,7 mln ton, co pozwoli na **wzrost samowystarczalności krajowej branży cukrowniczej do szacowanych 147%**⁸.

5. HANDEL CUKREM UE-27 Z KRAJAMI TRZECIMI⁹

Unia Europejska jest importerem cukru netto. W roku gospodarczym **2022/2023 z UE wywieziono 625 tys. ton** cukru wobec 801 tys. ton w roku 2021/2022. Najwięcej cukru sprzedano na rynek Wielkiej Brytanii (48% udziału w unijnym eksporcie), a mniejsze ilości sprzedano do Izraela (14%), Szwajcarii (12%), Turcji (5%) i Albanii (3%).

Handel zagraniczny cukrem przez kraje UE

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych KE

Według danych Komisji Europejskiej, **unijny import cukru w roku gospodarczym 2022/2023** wyniósł ponad **2,6 mln ton** i był o 72% większy niż w roku 2021/2022. Najwięcej cukru do UE przywieziono z Brazylii (846 tys. ton, 32% udziału w unijnym imporcie), a następnie: z krajów objętych porozumieniami EPA¹⁰

⁸ Samowystarczalność liczona jako relacja produkcji ogółem do zużycia wewnętrznego.

⁹ <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DashboardSugar> - odczyt 26.01.2024 r.

¹⁰ EPA to umowy o partnerstwie gospodarczym, czyli szereg porozumień z krajami trzecimi dla krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku.

i EBA¹¹ (670 tys. ton, 25%), z Ukrainy (413 tys. ton, 16%), a także z państw Ameryki Łacińskiej, Kolumbii i Peru (306 tys. ton, 12%), krajów Afryki Południowej (160 tys. ton, 6%) i krajów bałkańskich (42 tys. ton, 2%).

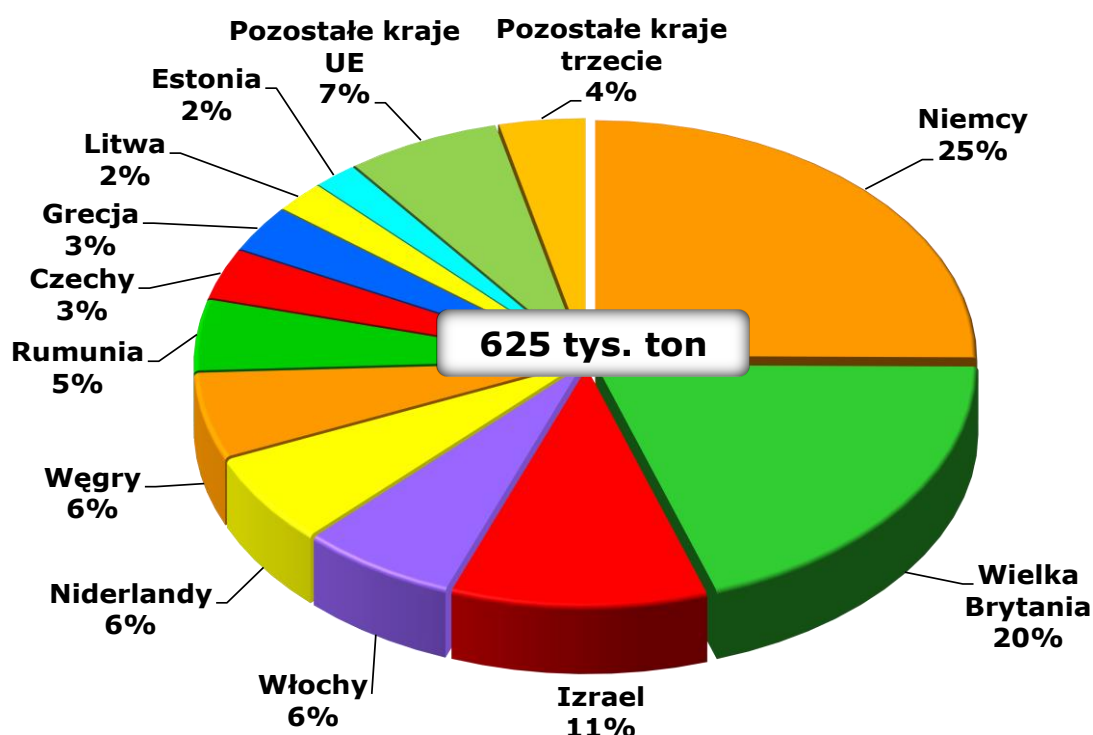
W październiku i listopadzie 2023 r., tj. w dwóch pierwszych miesiącach roku **2023/2024 z UE wywieziono 192 tys. ton** cukru wobec 142 tys. ton r/r. Równocześnie do UE **zaimportowano 418 tys. ton** cukru, o 10% więcej r/r.

6. POLSKI HANDEL ZAGRANICZNY CUKREM

Eksport cukru z Polski w okresie styczeń-listopad 2023 r.

W 2023 r., podobnie jak w latach ubiegłych, nadwyżka podaży cukru z produkcji krajowej względem zużycia krajowego pozwalała na eksport za granicę znacznych ilości surowca. **W okresie styczeń-listopad 2023 r. z Polski za granicę wywieziono 625 tys. ton cukru**, o 17,5% więcej niż w tym samym okresie w 2022 r. Jednocześnie **wpływy z eksportu** były o 80% wyższe niż w analogicznym okresie roku 2022 i wyniosły **518 mln EUR**.

Kierunki eksportu cukru z Polski w okresie styczeń-listopad 2023 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

¹¹ EBA to porozumienie „wszystko prócz broni” podpisane z grupą krajów najsłabiej rozwiniętych.

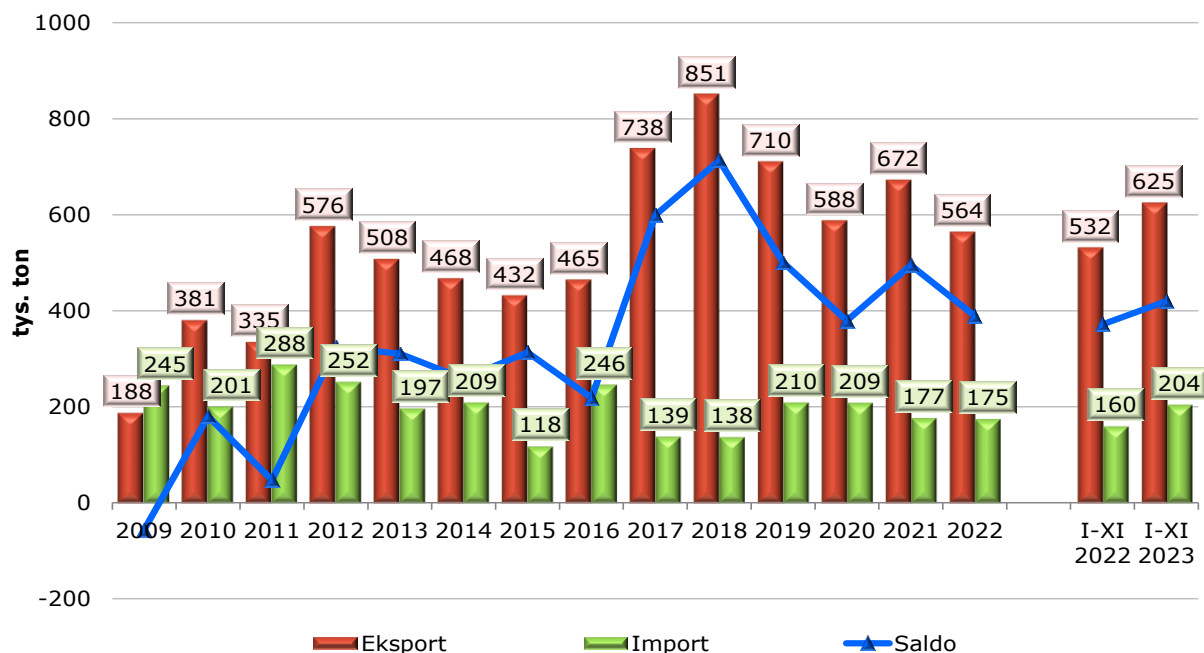
Na rynek unijny Polska sprzedała 410 tys. ton cukru, co stanowiło **66% wolumenu całego krajowego eksportu**. Głównym kierunkiem sprzedaży cukru na rynku UE były Niemcy (157 tys. ton, 25% wolumenu krajowego eksportu). Na dalszych pozycjach znajdowały się Włochy (41 tys. ton, 6%), Niderlandy (39 tys. ton, 6%), Węgry (36 tys. ton, 6%) oraz Rumunia (30 tys. ton, 5%).

Z Polski **poza Unię Europejską wyeksportowano 214 tys. ton cukru** (34% wolumenu eksportu), głównie do Wielkiej Brytanii (124 tys. ton – 20%) i Izraela (68 tys. ton – 11%). Cukier trafił również do Zjednoczonych Emiratów Arabskich (8 tys. ton, 1,2%) i Ghany (3 tys. ton, 0,5%).

Import cukru do Polski w okresie styczeń–listopad 2023 r.

W okresie styczeń–listopad 2023 r. do kraju zaimportowano 204 tys. ton cukru (o 28% więcej) **za kwotę 154 mln EUR** (o 61% większą niż w analogicznym okresie roku 2022). Około 56% wolumenu – 114 tys. ton cukru zakupiono w krajach nienależących do UE, a pozostałą ilość w krajach UE. Najwięcej cukru sprowadzono do Polski z Ukrainy (34 tys. ton – 17%). Mniejsze ilości cukru zaimportowano z Gwatemali – 26 tys. ton, Brazylii – 25 tys. ton, Belize – 19 tys. ton oraz Mauritiusa – 7 tys. ton. Z krajów UE pochodziło 44% (**90 tys. ton**) **cukru**. Najwięcej cukru sprowadzono z Niemiec – 29 tys. ton, Czech – 20 tys. ton, Belgii – 14 tys. ton i z Litwy – 14 tys. ton.

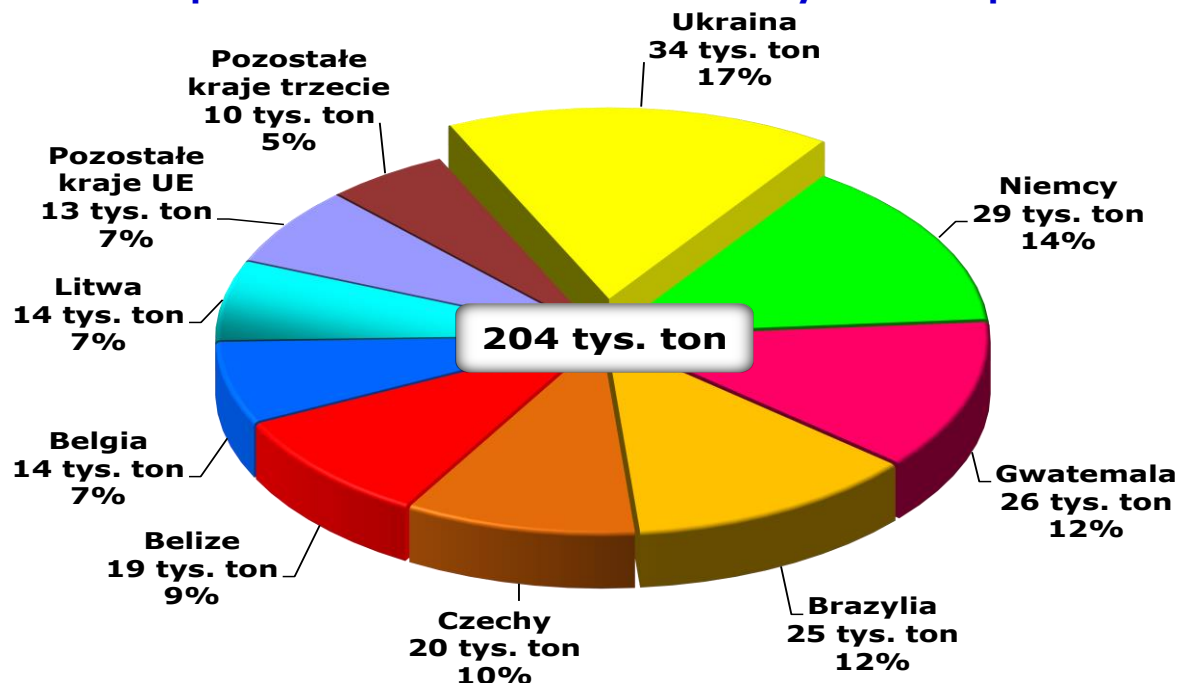
Polski handel zagraniczny cukrem

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie Ministerstwa Finansów, 2023 r. dane wstępne.

Saldo handlu zagranicznego cukrem w okresie styczeń-listopad 2023 r. było dodatnie. W ujęciu wolumenowym ukształtowało się na poziomie **421 tys. ton** (+13% r/r), a w ujęciu wartościowym wzrosło o 90%, do **364 mln EUR**.

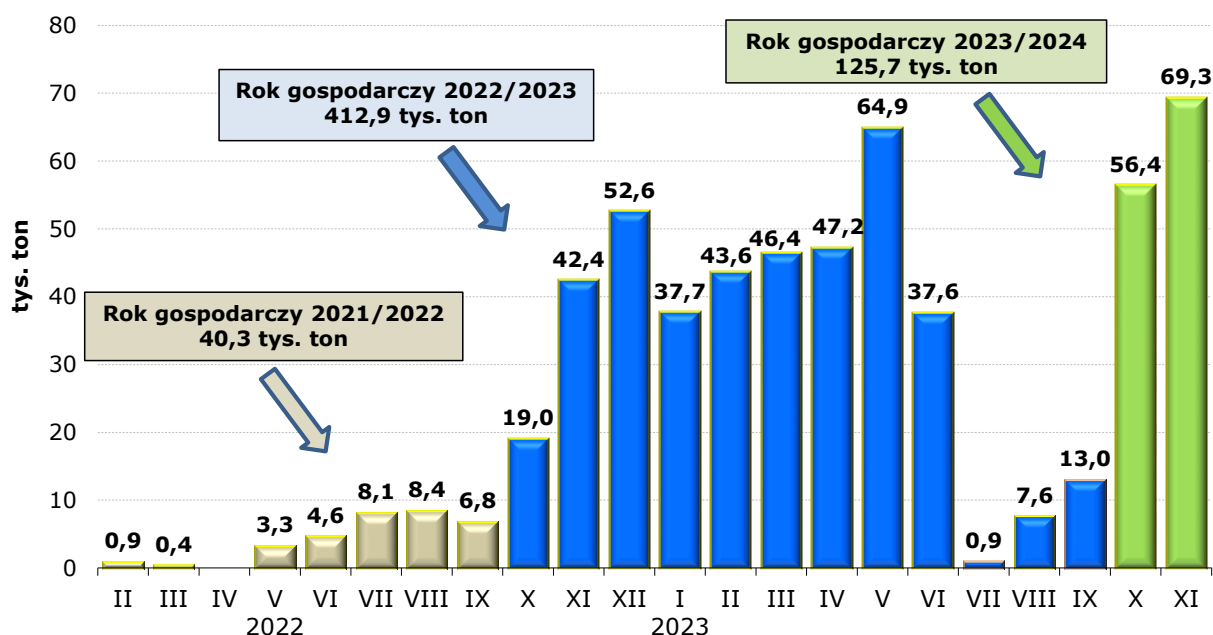
Kierunki importu cukru do Polski w okresie styczeń-listopad 2023 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. *import według kraju wysyłki.

7. IMPORT CUKRU Z UKRAINY DO UE-27

Import cukru z Ukrainy do UE w ujęciu miesięcznym (w tys. ton)

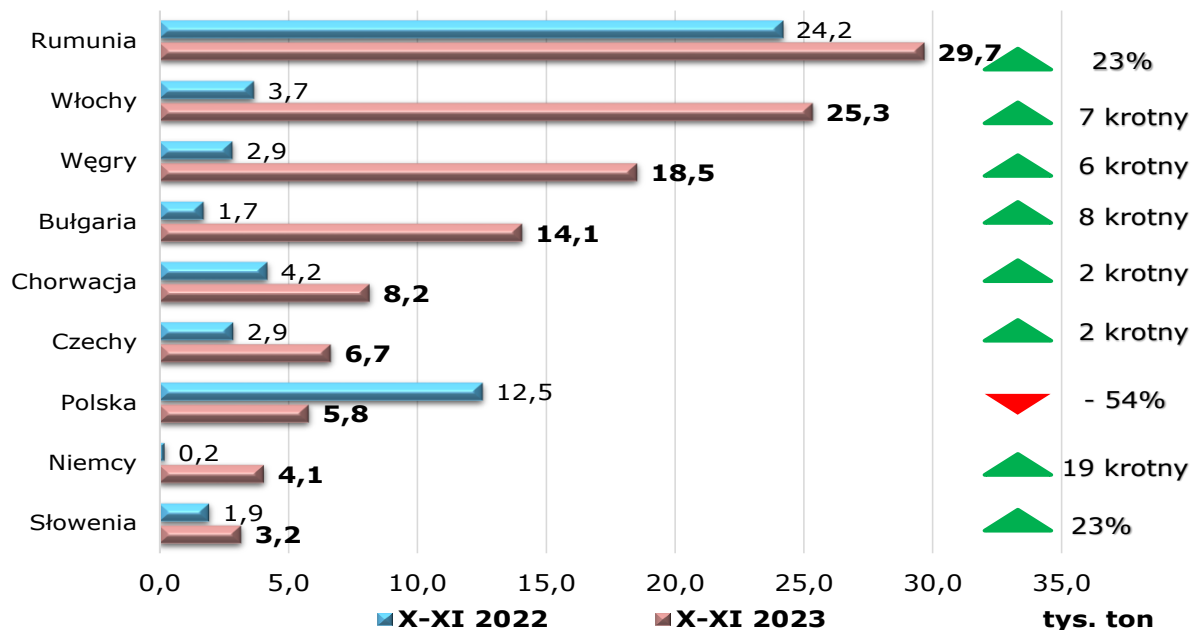

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Komisji Europejskiej.

Zgodnie z danymi Komisji Europejskiej w zakończonym **roku gospodarczym 2022/2023** kraje Unii Europejskiej zaimportowały z Ukrainy łącznie blisko **413 tys. ton** cukru wobec około 40 tys. ton w roku 2021/2022.

W okresie **październik-listopad 2023 r.**, tj. w pierwszych dwóch miesiącach roku gospodarczego **2023/2024**, Ukraina wyeksportowała do UE blisko 126 tys. ton cukru wobec około 61 tys. ton w analogicznym okresie roku gospodarczego 2022/2023.

Import cukru z Ukrainy do UE w okresie październik-listopad 2023 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych KE. Polska dane MF.

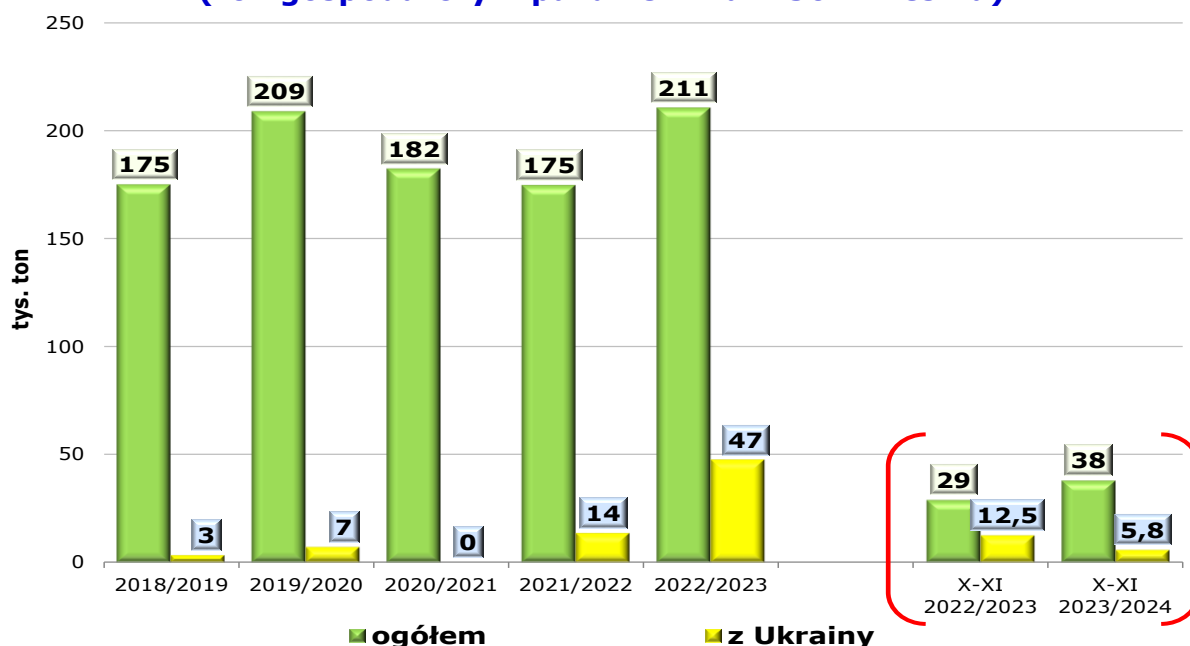
8. IMPORT CUKRU Z UKRAINY DO POLSKI

Od rozpoczęcia konfliktu zbrojnego w Ukrainie w lutym 2022 r. import cukru z tego kraju do Polski zaczął rosnąć. Wpływ na wzrost wolumenu sprowadzanego cukru miała liberalizacja handlu z Ukrainą pod koniec maja 2022 r., gdy zniesiono kontyngenty ilościowe na sprowadzane z tego kierunku produkty żywnościowe¹². W roku gospodarczym 2021/2022 zaimportowano z Ukrainy 14 tys. ton, co stanowiło 8% wolumenu całego importu tego surowca do Polski.

W roku gospodarczym 2022/2023 zakończonym we wrześniu 2023 r., do Polski z Ukrainy sprowadzono około 47 tys. ton cukru, co stanowiło 22% udziału w całym krajowym imporcie tego produktu. Import cukru z Ukrainy do Polski w roku 2022/2023 był blisko 3,5-razy większy niż roku 2021/2022.

¹² ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2022/870 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony.

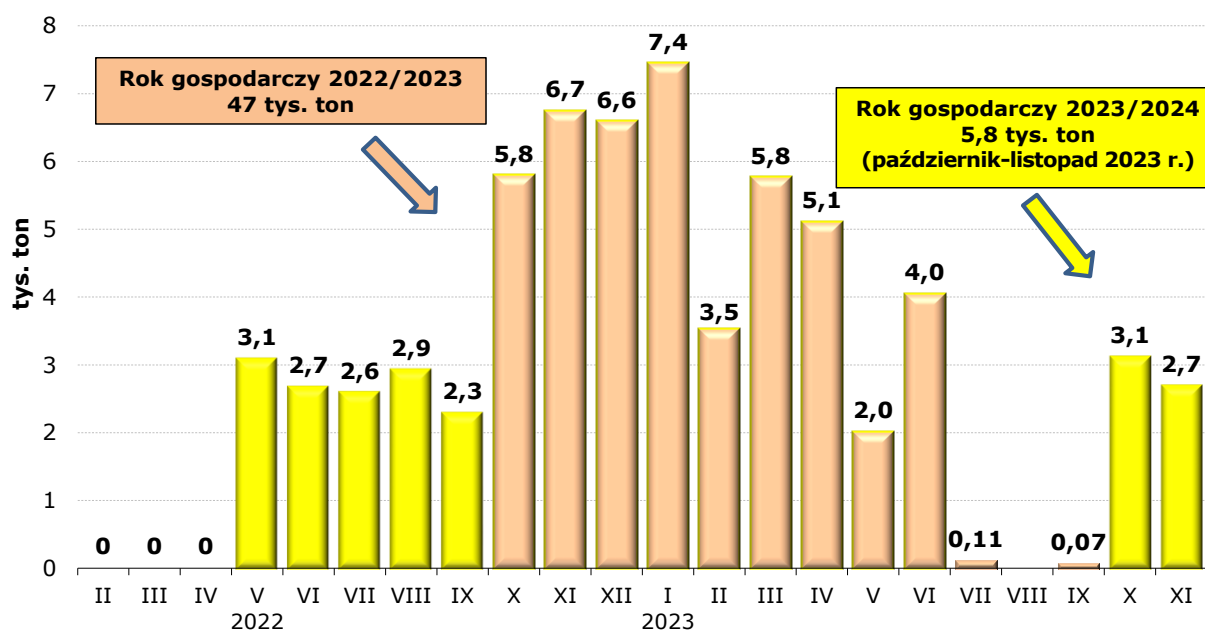
Import cukru do Polski z uwzględnieniem Ukrainy (rok gospodarczy 1 października – 30 września)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2023 r. dane wstępne.

W październiku i listopadzie 2023 r., tj. w okresie dwóch pierwszych miesięcy roku gospodarczego 2023/2024 Polska zaimportowała z Ukrainy łącznie 5,8 tys. ton cukru wobec 12,5 tys. ton w analogicznym okresie roku 2022/2023.

Import cukru z Ukrainy do Polski w ujęciu miesięcznym (w tys. ton)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2023 r. dane wstępne.

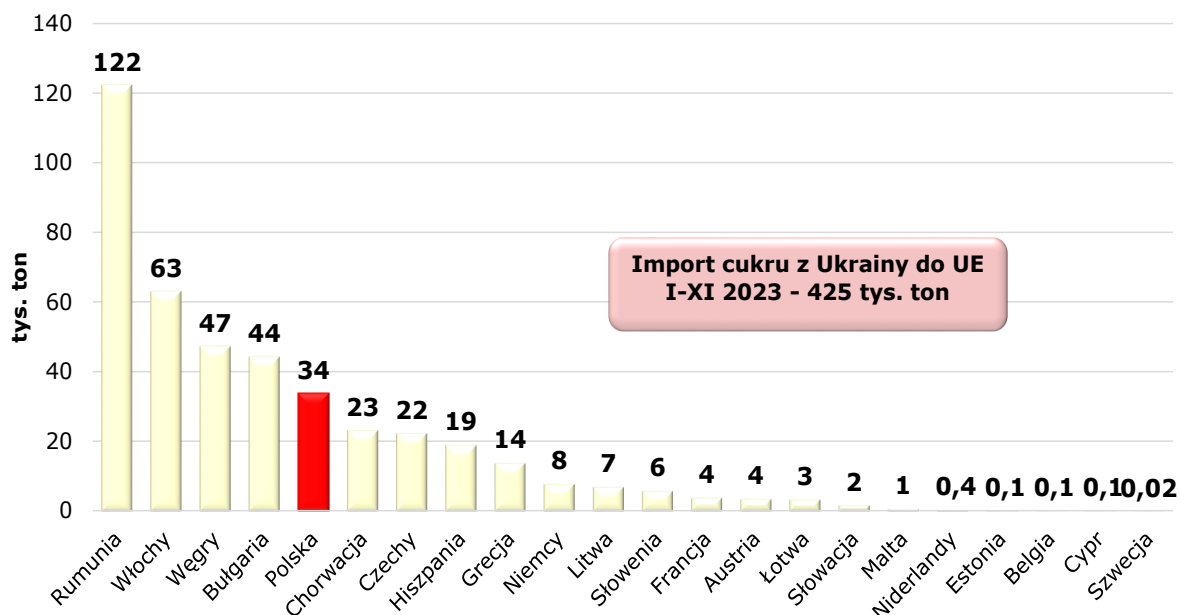
W projekcie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z 31 stycznia 2014 r. – *COM(2024) 50 Final*, wprowadzone zostaną mechanizmy ochronne, które będą miały zastosowanie m.in. gdy import cukru z Ukrainy, przekroczy średnią arytmetyczną wolumenu importowanego w latach 2022 i 2023.

Import cukru z Ukrainy przez kraje Unii Europejskiej (tys. ton)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	I-XI 2022	I-XI 2023	Dynamika
UE-27	20 456	14 838	148 385	95 832	424 696	343%
Rumunia	10 591	4 842	57 984	39 248	122 216	211%
Włochy		988	8 012	4 255	63 150	1384%
Węgry	396		8 234	4 057	47 429	1069%
Bułgaria	22	1 016	6 839	3 123	44 377	1321%
Polska	7 160	0,0	32 684	26 096	33 855	30%
Chorwacja			9 469	5 010	23 313	365%
Czechy	88		6 301	4 079	22 428	450%
Hiszpania	460	6 976	570	506	19 016	3658%
Grecja		260	9 813	4 405	13 900	216%
Niemcy	678	626	257	213	7 898	3606%
Litwa	744	90	2 105	1 606	7 017	337%
Słowenia			4 255	2 116	5 909	179%
Francja					3 956	
Austria			44	22	3 586	16202%
Łotwa	257		546	309	3 469	1022%
Słowacja			1 273	787	1 744	122%
Malta					705	
Niderlandy	0,02	0,001	0,01	0,01	413	5905614%
Estonia	60	40			131	
Belgia					87	
Cypr					75	
Szwecja	0,3				22	

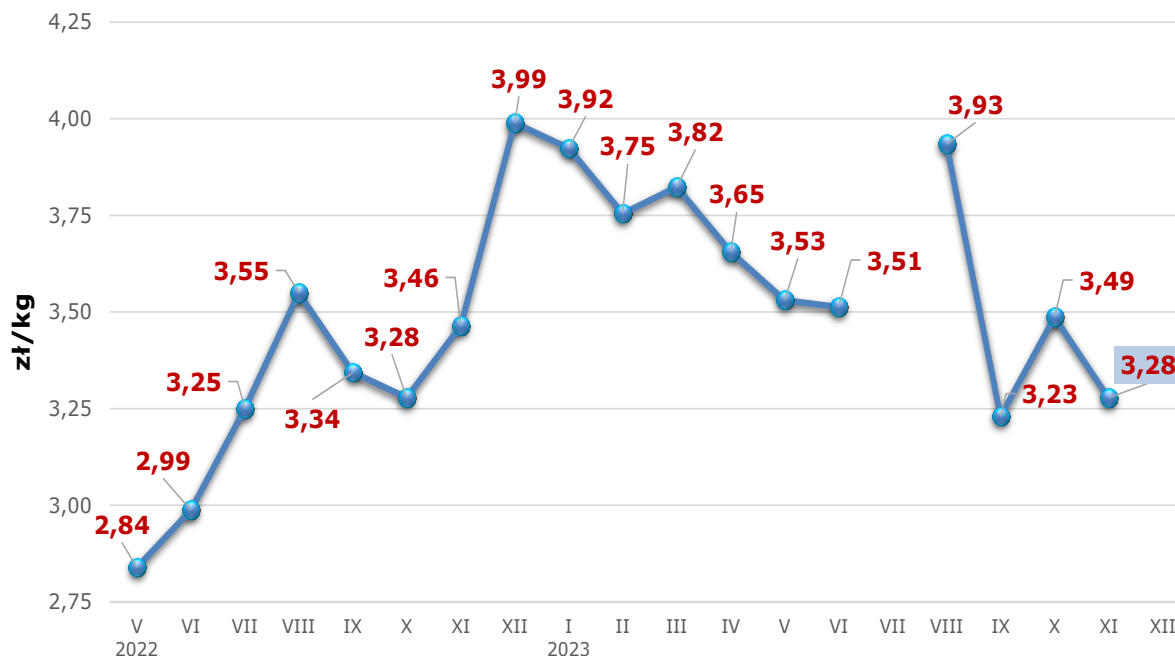
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Eurostat. Odczyt – 02.02.2024 r

Import cukru z Ukrainy przez kraje UE w okresie styczeń-listopad 2023 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Eurostat. Odczyt – 02.02.2024 r

Ceny transakcyjne cukru w imporcie z Ukrainy do Polski (zł/kg)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2023 r. dane wstępne.

Handel zagraniczny cukrem przez kraje UE

Lp.	Kraje UE	Eksport					Import					Saldo				
		2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
1	Austria	103	62	84	131	144	156	166	290	263	215	-53	-103	-206	-131	-71
2	Belgia	1 199	691	553	572	475	912	608	541	605	716	287	83	13	-33	-241
3	Bułgaria	15	22	28	40	62	214	248	232	208	305	-199	-227	-204	-168	-243
4	Chorwacja	215	125	87	93	84	40	139	44	68	94	174	-13	43	25	-10
5	Cypr	0	0	1	0	0	23	20	20	18	28	-23	-20	-19	-18	-28
6	Czechy	324	277	251	298	315	94	106	130	106	110	230	171	121	192	206
7	Dania	151	141	172	204	212	50	43	36	41	52	100	98	136	163	160
8	Estonia	1	0	0	1	1	29	30	30	31	33	-27	-29	-29	-30	-33
9	Finlandia	11	9	5	5	5	101	60	98	99	102	-89	-51	-93	-94	-98
10	Francja	3 245	2 460	2 234	1 660	2 036	324	293	276	322	297	2 921	2 167	1 958	1 338	1 739
11	Grecja	35	22	14	14	11	340	321	252	314	373	-305	-298	-238	-300	-361
12	Hiszpania	127	95	59	72	89	1 140	1 612	1 035	768	1 422	-1 012	-1 517	-976	-696	-1 333
13	Holandia	933	583	609	522	579	383	315	258	235	321	550	268	351	286	258
14	Irlandia	14	16	8	5	3	163	156	151	133	157	-149	-140	-144	-128	-154
15	Litwa	113	94	94	107	77	45	27	23	25	36	68	67	71	82	42
16	Łotwa	1	2	1	1	2	54	54	53	55	57	-53	-52	-52	-54	-54
17	Luksemburg	1	0	0	1	1	2	5	4	5	5	-2	-4	-4	-4	-4
18	Malta		0				22	26	26	21	24	-22	-26	-26	-21	-24
19	Niemcy	1 783	1 466	1 236	1 659	1 468	558	565	648	497	436	1 226	900	589	1 162	1 032
20	Polska	851	710	588	672	564	138	210	209	177	175	713	501	379	495	389
21	Portugalia	282	204	187	281	213	422	427	415	412	463	-140	-223	-228	-132	-250
22	Rumunia	59	46	53	32	45	375	473	346	440	511	-316	-427	-293	-408	-466
23	Słowacja	99	108	64	90	95	80	80	60	68	79	19	27	3	23	16
24	Słowenia	36	38	49	51	39	93	104	67	114	102	-57	-65	-19	-62	-64
25	Szwecja	53	30	54	43	44	46	52	40	30	40	7	-22	14	13	4
26	Węgry	0	1	0	1	1	0	30	10	7	37	0	-29	-10	-6	-36
27	Włochy	63	25	27	20	35	1 621	1 648	1 531	1 546	1 835	-1 559	-1 623	-1 504	-1 526	-1 800

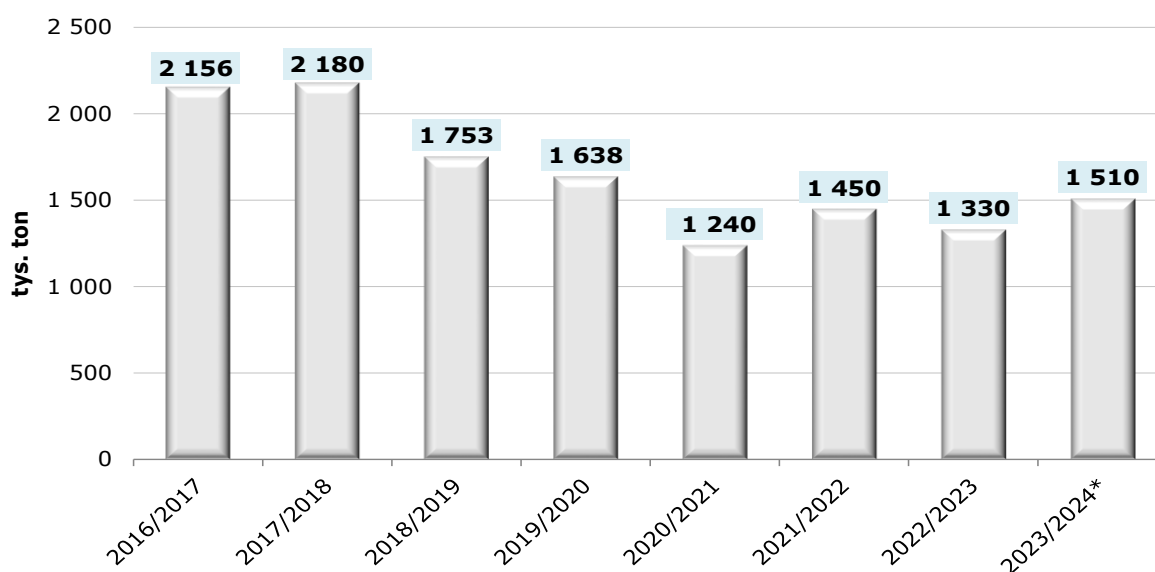
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych TradeMap, dla Polski dane MF Odczyt – 10.01.2024 r.

9. PRODUKCJA CUKRU W UKRAINIE

Według informacji sygnałnych w Ukrainie w 2023 r. odnotowano wzrost zbiorów buraków cukrowych, co prawdopodobnie skutkowało wzrostem produkcji cukru.

Według szacunków USDA produkcja cukru w Ukrainie w bieżącym roku gospodarczym 2023/2024 może osiągnąć 1 510 tys. ton wobec 1 330 tys. ton wyprodukowanych w roku 2022/2023 (wzrost o 13,5%). Przewidywany poziom produkcji cukru w roku 2023/2024 pomimo wzrostu będzie dużo niższy od poziomu produkcji, jaki ten kraj uzyskiwał w latach 2016-2018, tj. 2 156 - 2 180 tys. ton.

Produkcja cukru w Ukrainie

*Szacunek USDA z listopada 2023 r.

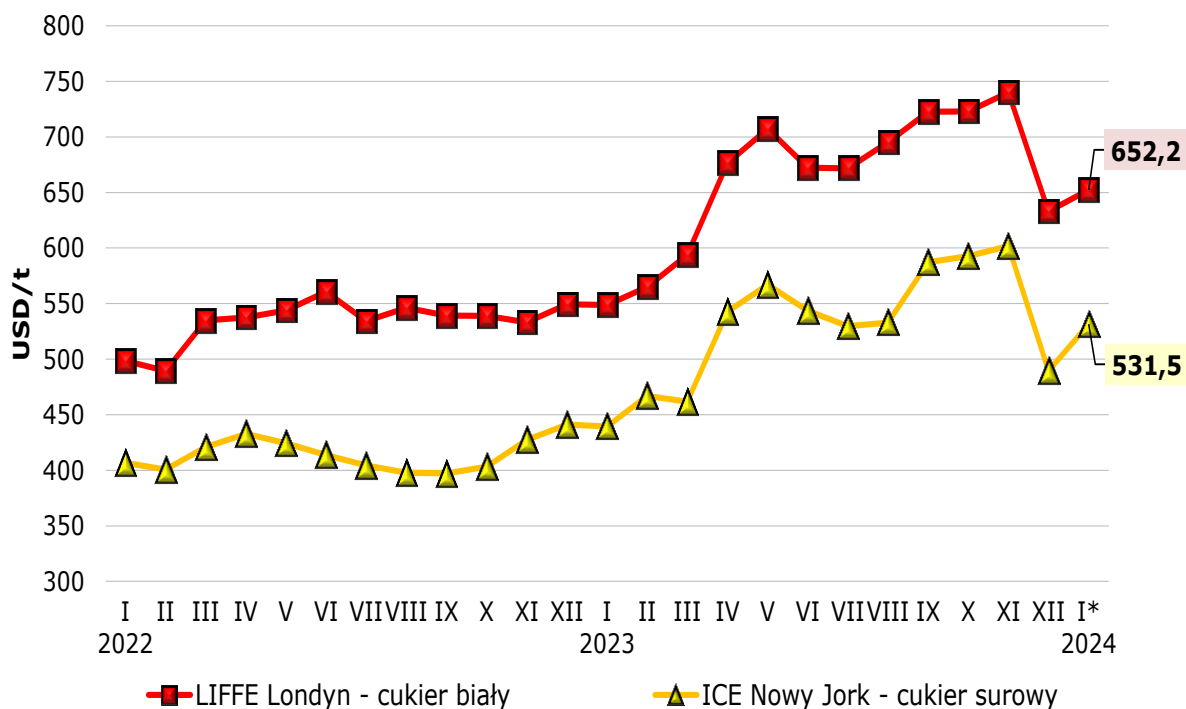
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych USDA.

10. CENY CUKRU NA MONITOROWANYCH GIEŁDACH ŚWIATOWYCH

W styczniu 2024 r. na monitorowanych giełdach światowych odnotowano przewagę tendencji wzrostowych notowań kontraktów na cukier spowodowany rosnącymi cenami ropy naftowej, spadkiem produkcji cukru w Indiach oraz zapowiedziami władz indyjskich o prawdopodobnym ograniczeniu eksportu cukru z tego kraju.

W notowaniu z **31 stycznia 2024 r. cena cukru surowego** na giełdzie (ICE) w Nowym Jorku (notowanego w trzymiesięcznym kontrakcie terminowym nr 11) wyniosła **531,5 USD/t** i była **o 17% wyższa** niż pod koniec grudnia 2023 r. W porównaniu z notowaniem sprzed roku cukier surowy był droższy o 11%. Równocześnie **cena cukru białego** na giełdzie LIFFE w Londynie (trzymiesięczny kontrakt terminowy nr 5) wyniosła **652,2 USD/t**, o 9% więcej niż pod koniec grudnia 2023 r. oraz o 14% więcej r/r.

Notowania 3-miesięcznych kontraktów terminowych dla cukru białego i surowego

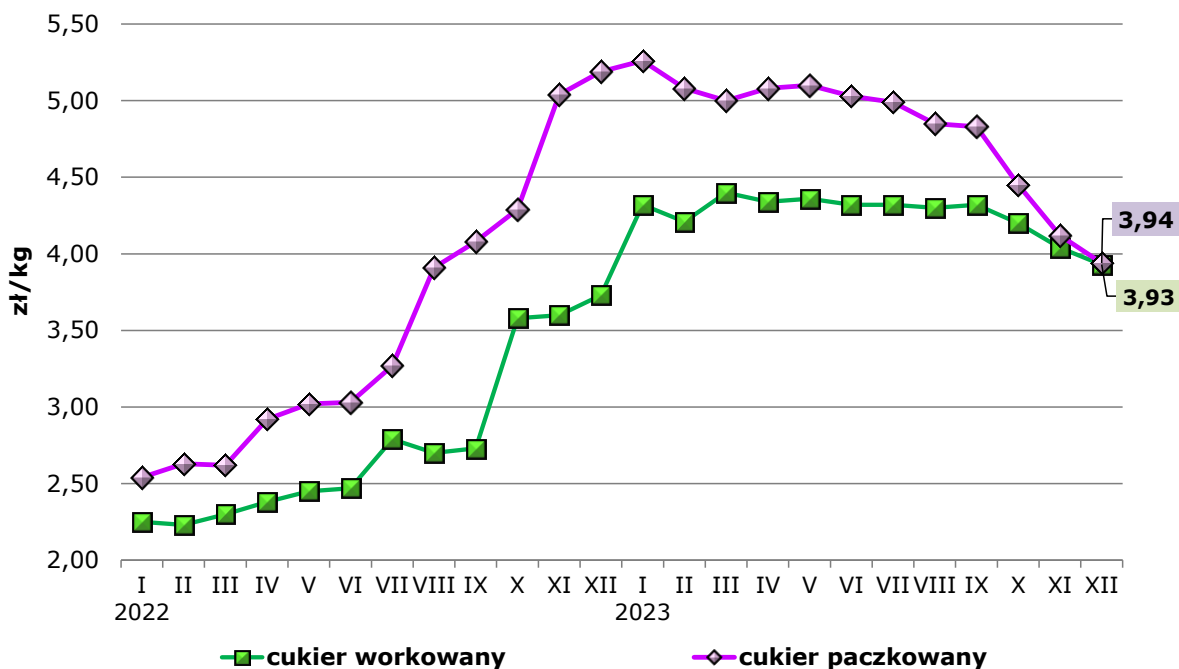

*Cena z 31 stycznia 2024 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych portalu Stooq.pl.

11. SYTUACJA CENOWA NA RYNKU KRAJOWYM

Średnie ceny sprzedaży cukru białego w Polsce (z VAT)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

W grudniu 2023 r. średnie ceny sprzedaży cukru białego w Polsce uległy dalszemu spadkowi, co było spowodowane bardzo dużą podażą rynkową cukru pochodzącego z produkcji krajowej. Według danych GUS w grudniu 2023 r. za 1 kg cukru workowanego płacono średnio 3,93 zł/kg (z VAT), o 2,7% mniej niż miesiąc wcześniej, ale o 5% więcej niż przed rokiem. Średnia cena sprzedaży cukru paczkowanego ukształtowała się na poziomie 3,94 zł/kg (z VAT) i była o 4,4% niższa niż w listopadzie 2023 r. oraz o 24% niższa niż w analogicznym okresie 2022 r. Poziomy cen cukru paczkowanego i workowanego był najniższy odpowiednio od września i grudnia 2022 r.

Średnie ceny zbytu cukru białego* (według GUS)

Rok	Miesiąc	Cukier w workach 50 kg				Cukier w paczkach 1 kg			
		w zł/kg		zmiana ceny w %		w zł/kg		zmiana ceny w %	
		bez VAT	z VAT	miesięczna	roczna	bez VAT	z VAT	miesięczna	roczna
2019		1,55	1,67	x	2,2	1,78	1,93	x	22,7
2020		1,77	1,91	x	14,4	1,85	2,00	x	3,7
2021		1,86	2,01	x	5,1	2,01	2,17	x	8,5
2022	I	2,08	2,25	3,2	18,4	2,35	2,54	-3,1	28,9
	II	2,06	2,23	-0,9	17,4	2,44	2,63	3,5	30,2
	III	2,13	2,30	3,1	20,4	2,43	2,62	-0,4	29,7
	IV	2,20	2,38	3,5	24,6	2,70	2,92	11,5	46,7
	V	2,27	2,45	2,9	27,6	2,80	3,02	3,4	48,0
	VI	2,29	2,47	0,8	26,7	2,81	3,03	0,3	51,5
	VII	2,58	2,79	13,0	39,5	3,03	3,27	7,9	61,1
	VIII	2,50	2,70	-3,2	33,7	3,62	3,91	19,6	87,1
	IX	2,53	2,73	1,1	32,5	3,78	4,08	4,3	85,5
	X	3,31	3,58	31,1	69,7	3,97	4,29	5,1	75,1
	XI	3,33	3,60	0,6	62,9	4,67	5,04	17,5	96,9
	XII	3,45	3,73	3,6	71,1	4,81	5,19	3,0	98,1
2022		2,56	2,77	x	38,0	3,28	3,55	x	63,7
2023	I	4,00	4,32	15,8	92,0	4,87	5,26	1,3	107,1
	II	3,90	4,21	-2,5	88,8	4,70	5,08	-3,4	93,2
	III	4,07	4,40	4,5	91,3	4,63	5,00	-1,6	90,8
	IV	4,02	4,34	-1,4	82,4	4,70	5,08	1,6	74,0
	V	4,04	4,36	0,5	78,0	4,72	5,10	0,4	68,9
	VI	4,00	4,32	-0,9	74,9	4,66	5,03	-1,4	66,0
	VII	4,00	4,32	0,0	54,8	4,62	4,99	-0,8	52,6
	VIII	3,98	4,30	-0,5	59,3	4,49	4,85	-2,8	24,0
	IX	4,00	4,32	0,5	58,2	4,47	4,83	-0,4	18,4
	X	3,89	4,20	-2,8	17,3	4,12	4,45	-7,9	3,7
	XI	3,74	4,04	-3,8	12,2	3,81	4,12	-7,4	-18,3
	XI	3,64	3,93	-2,7	5,4	3,65	3,94	-4,4	-24,1

* Ceny z VAT według GUS, ceny bez VAT obliczenia KOWR.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR a na podstawie danych GUS.

PODSUMOWANIE:

1. Sytuacja podaży-popytu na globalnym rynku cukru w bieżącym sezonie 2023/2024 charakteryzuje się większym tempem wzrostu produkcji niż konsumpcji oraz najniższym poziomem zapasów cukru od 13 lat szacowanym na 33,7 mln ton.
2. W bieżącym sezonie 2023/2024 produkcja cukru w UE-27 zwiększyła się o 8,5%, do 15,8 mln ton, przede wszystkim za sprawą większej produkcji na rynkach wiodących unijnych producentów, tj. w Niemczech (o 11%), we Francji (o 6%) oraz w Polsce (o 22%).
3. W Polsce według GUS produkcja cukru w bieżącym sezonie 2023/2024 wzrosła do rekordowego poziomu 2,46 mln ton. Równocześnie zużycie krajowe osiągnęło blisko 1,7 mln ton. Pozwoli to na eksport za granicę około 0,7 mln ton cukru.
4. Tym samym samowystarczalność Polski w produkcji cukru w roku 2023/2024 (*liczona jako relacja produkcji ogółem do zużycia wewnętrznego*) może wynieść 147%.
5. W okresie jedenastu miesięcy 2023 r. Polska wyeksportowała 625 tys. ton cukru o wartości 518 mln EUR. Wolumen eksportu cukru był o 17,5% większy r/r, a wpływy z eksportu o 80% większe.
6. Równocześnie w 2023 r. (od stycznia do listopada 2023 r.) zaimportowano do Polski 204 tys. ton cukru (o 28% więcej) wydając na ten cel 154 mln EUR (o 61% więcej).
7. W roku gospodarczym 2022/2023 zakończonym we wrześniu 2023 r., do Polski z Ukrainy sprowadzono około 47 tys. ton cukru, co stanowiło 22% udziału w całym krajowym imporcie tego produktu. Import cukru z Ukrainy do Polski w roku 2022/2023 był blisko 3,5-razy większy niż roku 2021/2022.
8. W okresie pierwszych dwóch miesięcy roku gospodarczego 2023/2024 (październik-listopad 2023 r.) Polska zaimportowała z Ukrainy 5,8 tys. ton cukru wobec 12,5 tys. ton r/r.
9. Zgodnie z danymi Komisji Europejskiej w zakończonym roku gospodarczym 2022/2023 kraje Unii Europejskiej zaimportowały z Ukrainy łącznie blisko 413 tys. ton cukru wobec około 40 tys. ton w roku 2021/2022 (wzrost 10 razy).
10. W okresie październik-listopad 2023 r. kraje UE-27 zaimportowały z Ukrainy łącznie 126 tys. ton cukru wobec 61 tys. ton przed rokiem (ponad 2-krotny wzrost).

11. Produkcja cukru w Ukrainie w bieżącym roku gospodarczym 2023/2024 jest szacowana przez USDA na 1510 tys. ton (+13,5% r/r).
12. W styczniu 2024 r. odnotowano odwrócenie spadkowej tendencji cen kontraktów terminowych dla cukru białego i surowego.
13. Wzrost cen cukru w styczniu 2024 r. spowodowany był rosnącymi cenami ropy naftowej, spadkiem produkcji cukru w Indiach oraz zapowiedziami władz indyjskich o możliwym ograniczeniu eksportu cukru z tego kraju.
14. Tendencjom wzrostowym na rynku globalnym w pierwszym miesiącu 2024 r. sprzyja sytuacja podaży-popytu charakteryzująca się redukcją zapasów światowych cukru przy rosnącym z sezonu na sezon popycie w wielu rejonach świata.
15. Na rynku krajowym duża podaż cukru pochodząca z krajowej kampanii cukrowniczej sezonu 2023/2024 skutkowałą dalszym spadkiem cen sprzedaży cukru workowanego oraz paczkowanego w grudniu 2023 r., do poziomu odpowiednio 3,93 zł/kg i 3,94 zł/kg.